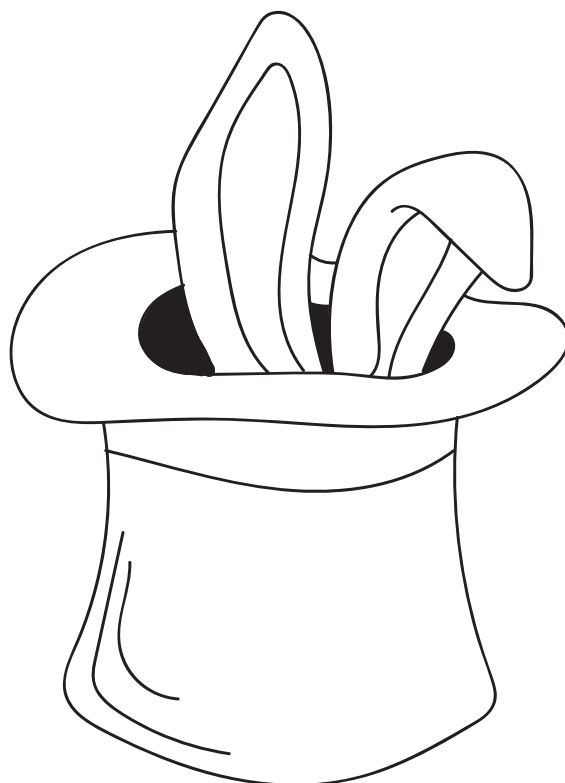

UCZEŃ PRZERÓŚŁ MISTRZA

metoda projektu w edukacji wczesnoszkolnej

ILUZJA

scenariusz dla klasy III
szkoły podstawowej

czas realizacji: 18 godzin (około 3 tygodni)

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

UZASADNIENIE REALIZACJI PROJEKTU

Według Barta Bukowskiego słowo iluzja oznacza złudzenie. „Ludzi od tysięcy fascynowała magia, niewytłumaczalne zjawiska. Wykształciła się w końcu „magia” jako dziedzina sztuki. Dawniej sekrety trików pozostawały utajnione, były przekazywane następnym nielicznym. Obecnie dużo jest pasjonatów, adeptów tej sztuki znających bardziej, czy mniej zaawansowane triki. Wiele osób na pokazach iluzjonistycznych zastanawia się „jak ten gość to zrobił?”. Fascynują się „niemożliwym” efektem, myśląc nad sekretem. Gdyby poznali metodę wykonania mogli by się czasami rozczarować. Tak właściwie efekt iluzjonistyczny to złudzenie powstające w oczach widzów przeczące prawom fizyki lub logice, powstające dzięki określonym czynnościom wykonanym przez wykonawcę, lub dzięki odpowiednim rekwizytom, czy zręczności palców. Iluzjonista wykorzystuje m.in. logikę, wiedząc, że widz gdy widzi określoną czynność, myśli, że jest to jakiś bezwarunkowy gest, lub oczywista czynność odwracając tym uwagę od prawdziwego sensu ruchu.” (za: www.bartekbukowski.w.interia.pl/iluzja.htm)

Do pracy nad tym projektem polecamy korzystanie z książki Vanessa Bailey „Magiczne Tricky”.

CELE PROJEKTU:

- Postaramy się zdobyć informacje na temat iluzji.
- Wyszukamy sztuczki triki łatwe do wykonania dla dzieci.
- Dowiemy się czym jest złudzenie optyczne i wykonamy plakaty na ten temat.
- Będziemy pracować w grupie.
- Zaprosimy rodziców na wieczorne spotkanie z iluzja i sztuczką.

GŁÓWNE KOMPETENCJE KLUCZOWE ZGODNE Z ZALECENIAMI UNII EUROPEJSKIEJ ROZWIJANE PODCZAS REALIZACJI PROJEKTU

- porozumiewanie się w języku ojczystym;
- kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo-techniczne;
- kompetencje informatyczne;
- umiejętność uczenia się;
- poczucie inicjatywy i przedsiębiorczość;
- świadomość i ekspresja kulturowa.

REALIZOWANE TREŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO PODSTAWY PROGRAMOWEJ DLA I ETAPU EDUKACYJNEGO

Edukacja polonistyczna. Uczeń:

- uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji;
- zna formy użytkowe: życzenia, zaproszenie;
- dba o kulturę wypowiedzianą się; poprawnie artykułuje głoski, akcentuje wyrazy, stosuje pauzy i właściwą intonację;
- wypowiada się w małych formach teatralnych;
- rozumie umowne znaczenie rekwizytu i umie posłużyć się nim w odgrywanej scenie.

Edukacja plastyczna. Uczeń:

- podejmuje działalność twórczą, posługując się takimi środkami wyrazu plastycznego jak: kształt, barwa, faktura w kompozycji na płaszczyźnie (plakat).

Edukacja społeczna. Uczeń:

- współpracuje z innymi w zabawie, w nauce szkolnej i w sytuacjach życiowych;
- przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz świecie dorosłych;
- wie, gdzie można bezpiecznie organizować zabawy, a gdzie nie można i dlaczego.

Edukacja matematyczna. Uczeń:

- dodaje i odejmuje liczby w zakresie 100;
- mnoży i dzieli liczby w zakresie tabliczki mnożenia;
- rozwiązuje proste zadania tekstowe.

PRODUKTY KOŃCOWE PROJEKTU

- Pokaz iluzji i sztuczek magicznych.
- Plakaty powodujące złudzenie optyczne.

MATERIAŁY WSPOMAGAJĄCE

- Zestaw zasobów nr 5 (Iluzja) na tablicę multimedialną do wykorzystania w czasie wybranym przez nauczyciela.
- KARTY PRACY NR 1 – 7 .

TABLICA MULTIMEDIALNA

FILM 1: Czym jest iluzja?

FILMY 2: Złudzenia optyczne.

FILMY 3: Najbardziej efektywne sztuczki.

ANGIELSKI: Poznajemy nowe słownictwo.

GRA: Rozwijamy pamięć.

POLICZ: Ćwiczymy spostrzegawczość.

ORTOGRAFIA: Ćwiczymy stosowanie zasad ortograficznych.

PAMIĘĆ: Ćwiczymy spostrzegawczość wzrokową.

MNOŻENIE: Ćwiczymy tabliczkę mnożenia.

KRZYŻÓWKA: Wykorzystujemy zdobyte informacje.

PROPONOWANY PRZEBIEG DZIAŁAŃ

ETAP PROJEKTU	SUGEROWANE DZIAŁANIA	CZAS
I Wybór zagadnienia i określenie celów projektu	<ul style="list-style-type: none"> • sytuacja wprowadzająca 	2 godz.
	<ul style="list-style-type: none"> • siatka pytań • ustalenie tematu i celów 	
	<ul style="list-style-type: none"> • nazywanie części ciała • zabawa 	
II Realizacja projektu	zabawa	12 godz.
	wyszukiwanie sztuczek	
	nauka trików	
	spotkanie z ekspertem	
	prezentowanie zadania domowego	
	wykonanie plakatów	
	wykonanie zaproszenia	
III Prezentacja projektu	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowanie wieczoru iluzji • przedstawienie projektu 	2 godz.
IV Ocena projektu i ewaluacja	<ul style="list-style-type: none"> • spotkanie w kręgu • mapa myśli • ewaluacja 	2 godz.
RAZEM		18 godzin
UWAGI	<p style="text-align: center;">***</p> <p style="text-align: center;">gwiazdki sugerują podział na dni</p>	

SCENARIUSZ 1

WYBÓR ZAGADNIENIA I OKREŚLENIE CELÓW PROJEKTU

- Zainteresowanie dzieci tematem, rozbudzenie ich ciekawości.
- Ustalenie warunków pracy metodą projektu.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Sytuacja wprowadzająca.

Nauczyciel wchodzi do klasy z cylindrem, zaprasza uczniów i uczennice do kręgu i każdego prosi o wypowiedzenie swojego skojarzenia z cylindrem. By ułatwić zadanie i kolejność wypowiadania się cylinder może krążyć z rąk do rąk dla bliższego zapoznania się z przedmiotem przez dzieci, jak również oznacza to, że kto trzyma cylinder ten ma prawo głosu i wypowiada swoje skojarzenie. Po wypowiedzeniu przez wszystkie dzieci swojego skojarzenia z cylindrem, prosimy by uczniowie i uczennice podali pomysły na wykorzystanie cylindra w różnoraki sposób. Zmierzamy do tego by w skojarzeniach lub pomysłach podawanych przez dzieci padło nawiązanie do iluzji i sztuczek. Następnie prosimy dzieci o wyjaśnienie słowa iluzja i pytamy czy ktoś wie jaka jest różnica między iluzją a magią.

2. Podział na grupy i siatka pytań.

Dzieci dobierają się w pary (w sytuacji liczby nieparzystej wśród dzieci mogą być trójki lub inny układ) i wspólnie na arkuszu papieru formatu A3 wykonują siatki pytań do słowa ILUZJA. Po zakończonym działaniu prezentują swoje pracę i zapisane pytania, wyjaśniając dlaczego takie a nie inne pytania zapisali. Siatki pytań należy zachować do końca trwania pracy nad projektem.

3. Ustalenie tematu i celów projektu.

Nauczyciel pyta dzieci jakie działania chciałyby podjąć w czasie trwania projektu i jakie wiadomości chciałyby zdobyć. Następnie rozmawia z dziećmi na temat sposobów za pomocą których przedstawia zdobytą wiedzę. Uczniowie i uczennice proponują różne metody prezentowania działań projektowych. Tak długo szukamy pomysłów aż padnie propozycja poprowadzenia wieczoru iluzji, podczas którego dzieci zaprezentują sztuczki i triki. Nauczyciel pyta dzieci pod jakim hasłem będą przebiegały nasze działania. Propozycje zapisujemy na tablicy np.: sztuczki, iluzja, złudzenia poczym wybieram jedną z nich. Ustalamy cele projektu:

- Postaramy się zdobyć informacje na temat iluzji.
- Wyszukamy sztuczki triki łatwe do wykonania dla dzieci.
- Dowiemy się czym jest złudzenie optyczne i wykonamy plakaty na ten temat.
- Będziemy pracować w grupie.
- Zaprosimy rodziców na wieczorne spotkanie z iluzja i sztuczką.

***

4. Zabawa.

Dzieci siedzą w kręgu, należy wybrać jedno dziecko które opuści salę na krótką chwilę, w tym czasie trzy inne osoby chowają się pod chustą animacyjną rozciągniętą w kole i wkładają po jednej ręce w otwór na środku chusty animacyjnej. Należy pamiętać by wystające ręce nie miały na sobie żadnych elementów dodatkowych i by rękaw od bluzy był podwinięty. Wybrany uczeń lub uczennica wraca do sali i jego zadaniem jest odgadnąć czyje są które ręce. Zadanie nie jest poprawnie wykonane, gdy dziecko powie które z kolegów lub koleżankę jest pod chustą, lecz wtedy gdy dokładnie określi osobę do konkretnej ręki.

5. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Czym jest iluzja?”

Film ma na celu pokazać podstawowe zabiegi iluzoryczne które są wykorzystywane w pokazach iluzjonistów. Ma zachęcić uczniów do podjęcia zgłębiania tematu w tej dziedzinie i opanowania kilku trików zgodnych z możliwościami dzieci. Po obejrzanym filmie można przeprowadzić rozmowę na temat sztuczek stosowanych przez iluzjonistów w celu oszukania widza.

- KARTA PRACY NR 1 Złudzenia optyczne.

6. Wykonanie rekwizytu do triku palec faraona.

Do wykonania rekwizytu będą potrzebne: pudełko od zapalek, wata, czerwony flamaster. Ze zsuwanej części pudełka rozcinamy jeden długi bok, w górnej części tak by powstało otwierane wieczko. Cześć szufladkową doklejamy do podstawy i boków tak by nie była ruchoma. Z wierzchu pudełko ozdabiamy dowolną techniką. Z boku podstawy wycinamy otwór o średnicy około 1 cm (tak by zmieścił się tam dziecięcy palec). Do wnętrza pudełka wkładamy watę. Dziecko trzymając zamknięte pudełko w dłoni wkłada do niego palec środkowy, tak by był we wnętrzu pudełka. Po otworzeniu wieczka pudełka mamy wrażenie, że w środku znajduje się odcięty palec. Dla wzmocnienia efektu w miejscu otworu watę można zafarbować czerwonym pisakiem. Dla lepszego zrozumienia triku można sprawdzić technikę wykonania rekwizytu w Internecie.

7. Ustalenie zadania domowego.

Zadaniem każdego dziecka jest znalezienie i opanowanie jednej dowolnej sztuczki. Należy nauczyć się wykonywać tę sztuczkę i przygotować potrzebne rekwizyty. Wyszukane triki dzieci będą prezentować przed klasą. Po ustaleniu zadań do wykonania układamy harmonogram (załącznik nr 1) prezentacji sztuczek i wieszamy go w widocznym miejscu w sali. Według harmonogramu należy rozbić prezentację na dwa trzy dni.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Pytanie kluczowe: Dlaczego ludzie oglądają pokazy iluzjonistów chociaż wiedzą, że to tylko złudzenie?
- Jakie zmysły człowieka najczęściej ulegają złudzeniu?
- Co zrobić by być wiarygodnym iluzjonistą?

SCENARIUSZ 2

REALIZACJA PROJEKTU

- Przeprowadzenie działań zgodnie ze wspólnymi ustaleniami dzieci i nauczyciela.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Zabawa.

Potrzebujemy karton z wyciętymi otworami na ręce. Do kartonu wkładamy różne przedmioty. Zadaniem dzieci jest rozpoznawanie przedmiotów za pomocą dotyku.

2. Prezentacja zadania domowego.

Pierwsza grupa dzieci (wg harmonogramu) prezentuje przygotowane przez siebie sztuczki. Dzieci prezentują się indywidualnie lub w parach.

3. Działania praktyczne.

Po zakończonej prezentacji dzieci wspólnie wybierają sztuczki których chciałby się nauczyć. Autorzy najciekawszych sztuczek prezentują dzieciom zasadę wykonania danego triku i starają się nauczyć innych wykonywać tę sztuczkę.

- KARTA PRACY NR 2 Spostrzegawczość wzrokowa.

4. Prezentacja i omówienie filmu „Złudzenia optyczne”.

Prezentujemy film traktujący o złudzeniach optycznych i wyjaśniający działanie mechanizmów sprawiających, że ludzie oko zaczyna „widzieć” rzeczy których w rzeczywistości nie ma.

5. Przygotowanie do spotkania z ekspertem.

Dzieci wspólnie układają pytania które zadadzą ekspertowi. Propozycje pytań zapisują na tablicy i wybierają te które warto zadać iluzjoniście. Po dokonaniu wyboru dzieci notują wybrane pytania tak aby mieć do nich dostęp w czasie spotkania.

***

6. Zabawa z chustą.

Dzieci siedzą w kręgu, wybieramy jedno dziecko które opuści salę na krótką chwilę, w tym czasie trzy osoby chowają się pod chustą animacyjną rozciągniętą w kole i wkładają po jednej ręce w otwór na środku chusty. Wybrany uczeń lub uczennica wraca do sali i jego zadaniem jest odgadnąć czyje ręce wystają przez chustę.

7. Prezentacja zadania domowego – grupa druga.

Uczniowie z kolejnej grupy prezentują przygotowane przez siebie triki. Następnie za pomocą głosowania wybieramy najbardziej interesujące dla uczniów triki.

8. Działania praktyczne.

Uczniowie lub uczennice których triki zdobyły uznanie wśród koleżanek przekazują wiedzę i technikę opanowania danych sztuczek przez całą klasę.

- KARTA PRACY NR 3. Zadania tekstowe.

9. Podział na grupy i wykonanie plakatów - przygotowanie.

Klasę dzielimy na kilka (4-5) zespołów które zajmą się wykonaniem plakatów. Zadaniem dzieci na tym etapie jest wyszukanie ilustracji przedstawiających złudzenia optyczne. Wybrane ilustracje należy wydrukować by zapewnić sobie materiały potrzebne do pracy.

***

10. Spotkanie z ekspertem.

W miarę możliwości organizujemy wyjście na pokaz iluzji, a po pokazie spotkanie z iluzjonistą który zademonstruje dzieciom tajniki kilku sztuczek. Po pokazie dzieci zadają przygotowane przez siebie pytania. W razie braku możliwości wyjścia na przedstawienie zapraszamy iluzjonistę do klasy.

- KARTA PRACY NR 4 Kolorowanka.

11. Wykonanie plakatów.

Dzieci w grupach wykonują plakaty formatu A0 z wybranych przez siebie wzorów. Plakaty wykonujemy dowolną techniką plastyczną korzystając z wielu przyborów. Ważne by pamiętać aby plakaty były estetyczne i czytelne, ponieważ będą wykorzystane podczas prezentacji projektu. Ze względu na temat o jakim będą mówiły plakat należy dbać o dokładność i precyzję by nie utracić efektu złudzenia.

***

12. Prezentacja zadania domowego.

Ostatnia grupa prezentuje wyszukane i opanowane przez siebie triki lub sztuczki. Podczas pokazów dzieci które prezentują sztuczki mogą omawiać na bieżąco tajniki przygotowanych przez siebie trików. Po zakończonej prezentacji dokonujemy wyboru najbardziej spektakularnych sztuczek, które uświetnią pokaz podsumowujący działania projektowe.

13. Działania praktyczne.

Po zaprezentowaniu wszystkich grup na forum klasy, uczniowie i uczennice wybierają sztuczki, które najbardziej im się podobały i które chciałby zaprezentować na podsumowanie pracy nad tym projektem. Po dokonaniu ostatecznego wyboru. Gromadzimy potrzebne rekwizyty. Dokonujemy podziału ról tak by każdy dokładnie znał zakres swoich obowiązków. Na próby należy poświęcić tyle czasu ile to konieczne aby sztuczki były dopracowane do perfekcji.

- KARTA PRACY NR 5 Łamigłówka literowa.

14. Oglądanie i omówienie filmu pod tytułem: „Najbardziej efektywne sztuczki”.

Film prezentuje wyjątkowo spektakularne sztuczki. Często prezentowane przez znanych magików.

15. Przygotowanie zaproszeń.

Dzieci wykonują zaproszenia dla rodziców na „Wieczór iluzji”. Gotowe druki zaproszeń należy uzu-

pełnić o niezbędne informacje i ozdobić wg własnego pomysłu. Wycięte zaproszenia można nakleić na karton i ozdobić techniką origami.

KARTA PRACY NR 6 Zaproszenia.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Jakie są korzyści z iluzji?
- Kto najczęściej wykorzystuje zjawisko iluzji?
- Co jest najtrudniejsze w pracy iluzjonisty?
- Gdzie i kiedy w życiu codziennym możemy zastosować iluzję?

SCENARIUSZ 3

PREZENTACJA PROJEKTU I OCENA DZIAŁAŃ

- Posumowanie działań projektowych.
- Ocena działań.

PRZEBIEG DZIAŁAŃ:

1. Przygotowanie do prezentacji.

Wspólnie z dziećmi przygotowujemy salę na wieczór iluzji. Jeśli jest możliwość należałoby nieco zaciemnić okna by zbudować nastrój. Przygotować odpowiednie oświetlenie by prezentujący byli dobrze widziani. W widocznym miejscach wieszamy plakaty przygotowane przez dzieci nt złudzeń optycznych. W centralnym miejscu Sali ustawiamy krzesła dla widzów. Ustalamy program kto jaki rodzaj sztuczki prezentuje. Przygotowujemy krótkie teksty, które dzieci wygłoszą w czasie trwania sztuczek. Wybieramy dzieci na konferansjerów, wspólnie z nimi opracowujemy teksty na rozpoczęcie i zakończenie spotkania.

2. Prezentacja projektu „Wieczór Iluzji”.

Spotkanie rozpoczynamy od powitania gości i przemówienia dyrektora szkoły. Informujemy zebranych gości o temacie projektu, celach i działaniach podejmowanych w czasie jego trwania i o tym, że efektem jest właśnie rozpoczęty „Wieczór”. Dzieci w ustalonej wcześniej kolejności prezentują swoje sztuczki. Po zakończonym pokazie zachęcamy rodziców do oglądania plakatów i dziękujemy za przybycie.

***

3. Spotkanie w kręgu.

Organizujemy spotkanie w kręgu aby stworzyć dzieciom okazję do wypowiedzenia się na temat swoich spostrzeżeń i wrażeń związanych z podejmowanymi działaniami. Dzieci siedzą w kręgu i kolejno kończą zadanie:

- W iluzji najbardziej podoba mi się, że...
- Najtrudniej było mi...
- Nauczyłem się...

4. Mapa myśli.

Wracamy do siatki pytań wykonanej przez dzieci na początku trwania projektu. W parach dzieci mogą wymienić się swoimi siatkami pytań i postarać się odpowiedzieć na pytania innych dzieci. Odpowiedzi zapisujemy w taki sposób aby stworzyć mapę myśli. Dzieci odczytują odpowiedzi umieszczone przez nie na mapach. Powrót do siatki pytań pozwoli dzieciom, i nauczycielowi, określić przyrost wiedzy jaki nastąpił w dzieciach poprzez podejmowane działania.

5. Zabawa słowna.

Dzieci siedzą na okręgu. Do cylindra wkładamy różne małe przedmioty. Cylinder krąży po okręgu – każde dziecko losuje jeden przedmiot. Zadaniem dzieci jest opowiedzieć o tym przedmiocie jakby to było coś fascynującego, magicznego i pełnego niezwykłych cech. Pozostałe dzieci starają się odgadnąć o jakim przedmiocie mowa.

6. Ewaluacja.

Dzieci dokonują refleksji nad działaniami podejmowanym w czasie wszystkich działań projektowych. Starają się określić swoje mocne i słabe strony. Mówią z których swoich działań i postaw są zadowolone a które wymagałyby poprawy. Zwracają uwagę na to co dokładnie należy zrobić aby w przyszłości uniknąć niepowodzeń.

- KARTA PRACY NR 7 Ewaluacja.

PYTANIA DO UCZNIÓW:

- Pytanie kluczowe: Dlaczego ludzie oglądają pokazy iluzjonistów chociaż wiedzą, że to tylko złudzenie?
- Co powoduje, że ludzie chcą być iluzjonistami?
- Jakie cechy charakteru powinien mieć dobry iluzjonista?
- Czy Ty chciałbyś / chciałabyś zostać iluzjonistą i dlaczego?

IMIONA DZIECI	TERMINY PREZENTOWANIA SZTUCZEK